

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ
Πολυτεχνείου 6, 10433 Αθήνα
τηλ.: 210-5243434, fax: 210-5228231
e-mail: p-e-f@otenet.gr
<http://www.p-e-f.gr>

**Οι απόψεις της ΠΕΦ για τα θέματα εξετάσεων στο μάθημα των
Λατινικών
Θεωρητικής Κατεύθυνσης
στις Απολυτήριες Εξετάσεις της Γ' τάξης Ημερησίου Γενικού
Λυκείου
29 Μαΐου 2013**

Τα προς μετάφραση κείμενα προέρχονται από τις διδακτικές ενότητες XXXVII και XLII του σχολικού εγχειριδίου. Είναι γνωστά και διδαγμένα και δεν έχουν ιδιαίτερες μεταφραστικές απαιτήσεις.

Οι γραμματικές παρατηρήσεις κινούνται στην παραδοσιακή πρακτική των τελευταίων ετών. Οι συντακτικές, κλιμακούμενης δυσκολίας, είναι γενικά βατές. Η Γ1β άσκηση έχει μικρό βαθμό δυσκολίας. Οι ασκήσεις Γ1γ και Γ2γ απαιτούν επαρκή προετοιμασία των υποψηφίων.

Η περίπλοκη διατύπωση των παρατηρήσεων (γραμματικών και συντακτικών) δεν διευκολύνουν τους υποψηφίους.

Οι υποψήφιοι των εσπερινών λυκείων εξετάστηκαν στα ίδια κείμενα και στις ίδιες γραμματικές ασκήσεις, οι συντακτικές όμως ασκήσεις ήταν διαφοροποιημένες και πιο απλές.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ευδεικτικές απαντήσεις

B1: Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

bellis civilibus	bellum civile
miserius	miserrimum
ipsa	ipsum
victores	victoribus
ferociores	feroci
tales	talis
exitus	exitu
iis	earum
auxilio	auxilium
auctoritatem	auctoritas
multi	plus
hunc	huic
castra	castrorum
stultum	stultam

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

reddit	reddidisti
sint	sunto
cogantur	cogeretur
fiant	faciendum
velit	vult
obsequatur	obsequentur
parta sit	peperisti
animadvertissem	animadversum/ animadversu
dicerent	dixerint
intellego	intellexisse
pervenerit	perveniebatis
intendit	intende
videat	vidissemus
fateatur	fatebuntur

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

miserius: κατηγορούμενο στο υποκείμενο nihil, λόγω του (εννοούμενου) συνδεδετικού ρήματος est

ferociores: κατηγορούμενο στο αντικείμενο victores λόγω του ρ. reddit

bellorum: γενική υποκειμενική από το exitus

iis: αντικείμενο σε δοτική του ρ.obsequatur

id: υποκείμενο του απαρέμφατου *factum esse*
(ετεροπροσωπία)

fore: ειδικό απαρέμφατο αντικείμενο στο ρ. *intellego*

coniurationem: υποκείμενο επί ετεροπροσωπίας στο
απαρέμφατο *esse factam*

Μονάδες 7

Γ1β. «in bellis civilibus»: να αντικατασταθεί ο επιθετικός
προσδιορισμός με δευτερεύουσα πρόταση.

Η πρόταση είναι αναφορική προσδιοριστική: «*in bellis quae
civilia sunt*»

Μονάδες 3

Γ1γ. « Bellorum enim ...parta sit»: Να μετατρέψετε το ευθύ
λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Cicero scripsit**»

*Cicero scripsit bellorum (enim) civilium exitus tales esse
semper, ut non solum ea fierent, quae vellet victor, sed
etiam ut victor obsequeretur iis, quorum auxilio victoria
parta esset.*

Μονάδες 5

Γ2α. «etiamsi natura tales non sint»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2)

- το είδος της πρότασης: δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση η οποία εκφράζει μια υποθετική κατάσταση, που, και αν δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης.
- δικαιολόγηση της έγκλισης και του χρόνου εκφοράς: εκφέρεται **με υποτακτική, γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση.** Η υποτακτική είναι **χρόνου ενεστώτα**, γιατί εξαρτάται από το *cogantur* το οποίο είναι αρκτικός χρόνος και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν.

Μονάδες 3

- **Γ2β. «quae velit victor»:** να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να δικαιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2) και να δηλώσετε το συντακτικό της ρόλο (μονάδες 1).
- Το είδος της πρότασης: δευτερεύουσα αναφορική
- Δικαιολόγηση της έγκλισης και του χρόνου εκφοράς: εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae*, εκφέρεται με υποτακτική καθ' έλξη από την επιρρηματική συμπερασματική *ut non solum ea fiant*, η υποτακτική είναι χρόνου ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*fiant*) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν.
- Συντακτικό ρόλος: είναι αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο *ea*

Γ2γ. «Nunc intellego...stultum fore»:

- Να εντοπίσετε τον εξαρτημένο υποθετικό λόγο(μονάδα 1):
Υπόθεση: si iste in Manliana castra pervenerit (si + υποτακτική παρακειμένου) Απόδοση: το ειδικό απαρέμφατο fore
- να τον μετατρέψετε σε ανεξάρτητο (μονάδες 4):

ΥΠΟΘΕΣΗ: si iste in Manliana castra pervenerit (οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

ΑΠΟΔΟΣΗ: nemo tam stultus erit (οριστική μέλλοντα)

- να τον χαρακτηρίσετε ως προς το είδος του (μονάδα 1):
Είναι Α' είδους και εκφράζει ανοικτή υπόθεση στο παρόν/μέλλον
- να σχηματίσετε υποθετικό λόγο που να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν-μέλλον (μονάδες 2)
- si iste in Manliana castra perveniat, nemo tam stultus sit (Υπόθεση: si + υποτ ενεστώτα, Απόδοση: υποτακτική ενεστώτα)

Από την Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων

*